

Newbery Onur Ödüllü Yazar

LAUREN WOLK

Parlak
Denizim
Arduında



GENÇ
T
TİMAS

GİRİŞ

Benim adım Karga.

Daha bebekken bir kayığa koyup denize salmışlar beni.

Akıntıyla taşınan bir tohum gibi küçücük bir adada kıyıya vurmuşum.

Beni bulan, evine alan Osh'tu. Yuva kurmayı, güneşe de yağmura da göğüs germeyi, çiçek açmanın ne anlama geldiğini ondan öğrendim.

Birbirimizi bulduğumuz ada küçük ama sağlamdı, kayıp gemi kalıntılarından yapılmış köhne kulübemizi koruyan büyük siyah bir kaya yığınının demir atmıştı. Yanı başında bir karış toprakla yosun artığından küçük bir bahçe ve ayaklarımızın götüremediği her yere erişen bir kayık vardı.

Başka hiçbir şeye ihtiyacımız yoktu. En azından başlangıçta.

Sular çekildiğinde bağlık otları ve küçük balıkların süzüldüğü sığıklardan kolaylıkla komşu ada Cuttyhunk'a geçebilirdik.

Sular yükseldiğindeyse kulübe denize o kadar yaklaşırdı ki bir kayıktaymıyız gibi hissettirirdi.

Sular yükselip bizi geri kalandan ayırdığında uzun zaman için en mutlu bendim, sadece ikimiz karar verirdik her şeye.

Sonra bir gece, ben on iki yaşımdayken, kimsenin gitmediği Penikese’te bir yangın başladı. İşte o zaman nereden geldiğimi ve neden gönderildiğimi bulmaya karar verdim.

Ne var ki neyi riske attığımı, ancak onu kaybedince anlayacaktım.

bölüm 1

Tam olarak ne zaman doğduğumu asla bilemeyeceğim. Osh, beni bulduğunda doğalı daha birkaç saat olmuştu, ancak bir takvimi olmadığından hangi gün olduğunu bile umursamamıştı. Böylece yaz dönümünü hissettiğimiz günü doğum günüm bildik.

Diğer önemli günlerde de olduğu gibiydi: Özel anların takvimlerle ilgisi yoktu.

Kalkuyruk Fare de bir gün kapımızda böyle belirmiş, kulübenin ona ait olduğuna karar vermişti. Tam da benim gibi.

Osh'un ilk kez kayığın dümenini bana devrettiğindeki gibi mesela: Sırtını direğe dayayıp pruvada otururken, motordan sıçrayan suda beliren gökkuşağı altında güneşin yüzünü okşamasına izin vermişti. Ya da sular çekilirken bir gölgeli yunusun kıyıya vurduğundaki gibi, Osh da başka bir yerdedi. Cuttyhunk'tan döndüğümde, yunusu sarsılarak çırpınır hâlde bulduğumda korkmuş, bir bebek gibi ağlıyordu. Üstüne yapışan ıslak kumu çıplak ellerimle hızla temizledim. Hilal şekilli kuyruğunu yakalayıp santim santim çektim, ta ki su onu yeterince kaldırına kadar. Sonra bir anda ikimiz de denize kayıverdik.

O anki hâlimi aklına kazımak istiyormuş gibi geçerken gözlerimin içine baktı. Sonrasında ne olursa olsun, hatırlamam gerektiğini anlatmak istiyormuş gibiydi.

İşte bunların hiçbirisi takvimlerle ilgili değildi.



İşte böyle, ismimden fazlasını merak etmeye başlamadan önce o küçük adada tam sekiz yıl yaşadım. Beni uyandıran ve ismime dair merakımı büyüten rüya, yıldızlarla doluydu ve balinaların nefesine denizin ezgileri eşlik ediyordu. Gözlerimi açtım ve birkaç dakika boyunca Osh'un ocağın başında, eski bir tencerede yulaf lapası pişirmesini izledim.

Kalkıp uykulu gözlerimi ovuşturdum. “Benim adım neden Karga?”

Osh lapayı karıştırdıkça kaşık, sahilde sürüklenen bir sandal gibi gıcırdadı. “Sana daha önce söylemiştim,” dedi. “Kıyıya vurduğunda ağlamaktan bitkin düşmüştün. Çığlık çığlığa bağırdın durdun. Ben de sana Karga adını verdim.”

Bu yeterli bir cevaptı ama tam olarak her şeyi açıklamıyordu. *Ve her şey* istediğim asıl şeydi aslında.

“İngilizce mi?” diye sordum.

Osh bazen bilmediğim bir dilde konuşurdu; sesi denizden ve adadan bahsederken, özellikle de dua ederken âdeta müzik gibi tınılardı. İlk defa bu dil hakkında ona sorular sorduğumda, bunun adadan önceki hayatından sakladığı nadir şeylerden biri olduğunu söylemişti. Hatta benden de önce.

Osh, bu dili sık kullanmasa da bu yabancı dil, İngilizcesine farklı bir tat katıyor ve onu herkesten ayırıyordu. Bayan Mag-

gie'ye göre bu, Osh'un aksanıydı. Ama bence geri kalan herkeste aksan sahibi olan.

“Hayır, adını İngilizce koymamıştım,” dedi Osh. “Ama burada herkes bu dili konuşuyor. O yüzden adın Karga.”

Kalktım ve esneyip uyku mahmurluğunu üstümden attım. Sabahın ilk ışıklarında, kollarımın kanatlarla hiçbir ilgisi yoktu neredeyse.

Ama tabureye çıkıp sadece yüzümü görebileceğim kadar büyük aynanın karşısına geçince burun kıvrımlarımdaki benzerliği görmek kaçınılmazdı. Yanağımdaki doğum lekesi küçük bir kuş tüyüne benziyordu. Saçımın rengi herkesten koyuydu. Gözlerim de. Tenimse Osh'un güneş altında aylarca bronzlaştığındaki gibi kavruktu.

İnce bacaklarıma, kemikli ayaklarıma dönüp baktım.

Karga ismimin, bir zamanlar nasıl ağladığımdan başka birçok açıklaması vardı.

Osh'unsa üç ismi vardı. Daniel: Bayan Maggie ona böyle hitap ediyordu. Ressam: Yazlıkçılar ona bu ismi vermişti. Osh: Ben de konuşabildiğim andan bu yana ona böyle sesleniyordum.

Gerçek ismi karmaşıktı. Küçük bir çoğun telaffuzu için zordu. Benim dilimse “Osh” a kadar dönüyordu, o günden beri ona seslendiğim isim oldu böylece.

“Keşke gerçek adımı bilseydim,” dedim.

Osh bir an için durdu, “Gerçekle neyi kastediyorsun?”

“Gerçek adım işte. Ebeveynlerimin bana verdiği isim.”

Bir anlık sessizliğin ardından Osh dedi ki, “Buraya geldiğinde yeni doğmuşsun. Öncesinde bir ismin var mıydı, bilmem.” Bir kâseye biraz yulaf lapası koydu. “Önceki ismin varsa bile neydi, bunu nasıl öğrenebiliriz bilmiyorum.”

İki kaşık çıkardım. “Sanırım sadece *ismin* demek istedin.”

Osh omuz silktiğinde, uzun saçları gece gibi dalgalandı. “Eski ismin, bugünkü ismin, yarınki ismin.” İkinci kâseyi doldurdu. “Şu an buradasın, önemli olan da bu. Senin de bir adın var işte.”

Çanağa düşen yulaf lapasından çıkan *laps*, kenarına çarpan tahta kaşıktan çıkan *tak*... Bunca ismi kim veriyordu? Ben dâhil evrendeki her şeyin adını kim koymuştu?

Merakımın güçlendiğini, etten kemikten bir parçam olduğunu hissedebiliyordum. Ben büyüdükçe her adıma eşlik ediyordu.

Ancak basit bir merak duygusundan fazlasıydı, bilmediklerimi öğrenme konusunda içimde daima bir dürtü vardı.

Neden bazı Cuttyhunk istiridyelerinde inciler saklıyken diğerlerinde olmadığını bilmek istiyordum. Ay nasıl oluyordu da bu kadar uzak mesafeden okyanusu kendine çekebiliyor ama Bayan Maggie'nin çayındaki sütü karıştıramıyordu, merak ediyordum. Ama her şeyden çok bilmek istediğim, Cuttyhunk Adası sakinlerinin neden korkuyorlarmışçasına benden uzak durduklarıydı, üstelik ben onlardan bu kadar küçükken.

Bu korkunun nereden geldiğimle ilgili olup olmadığı merak ettim, ama bu hiç mantıklı değildi ki. *Nereden geldiğimin kim olduğumla ne ilgisi vardı?*

Belki biraz ilgiliydi, ama bu her şeyi açıklamazdı.

Benim tüm sebeplere ihtiyacım vardı.

Osh'unsa yoktu. İnciler ya da gelgitlere dair bir şey sordüğümde en iyi şekilde cevaplamaya çalışırdı. Ada hayatımızın ötesine dair sorular sorduğumdaysa Osh bizzat aya dönüşüyordu sanki, ben de etten kemikten değil denizden yapılmışım gibi onunla geri çekiliyordum.

Ortak hayatımızdan öncesini sorduğumda, “Buraya varmak için uzun, çok uzun bir yoldan geldim,” demişti. “İnsanların, kendi kardeşlerimin bile yok yere atıldığı bu kavga öyle korkunçtu ki kimse o kargaşada önünü göremezdi. Üstelik ne uğruna?” Başını salladı. “Bir hiç uğruna savaşmak... Bu yüzden onlardan biri olmayı reddettim. İşte buradayım. Burada kalacağım.”



Osh’un yulaf lapamızı masaya getirmesini beklerken bana uyacak başka isimler düşünmeye koyuldum, ne var ki hâlihazırda sahip olduğum Karga’dan daha iyisini bulamadım.

Türünün geri kalanından çok daha zeki bir kuşla aynı isme sahip olmayı seviyordum. Çoğu insandan bile daha zekiydi. Adaların üstünde dönüp duran, suya dalıp çıkan martılardan ve balık kartallarından çok başkaydı; kayıp uçurtmalar gibi ana karadan gelen bu büyük, siyah kuşlara karşı bir yakınlık hissediyordum. Rüzgârda salınarak süzülüyor, sonra da Bayan Maggie’nin gürgen ağacına gürlütle yerleşiyorlardı. Bu adaya ait değilmiş gibiydiler. Bazen ben de böyle hissediyordum. Nihayetinde biz adalıydık, diğerleri ne düşünürse düşünsün.

Osh zaman zaman farklı hayvan isimleriyle seslenirdi bana. Asi Kurt. Kedicik. İnatçıyken Keçi. İyi bir çocukken Çıtkuşu.

Arada sırada bana Ay Korsanı* da derdi, çünkü geceleri kıyı boyunca gelgitin sürüklediklerinin peşine düşmeyi severdim, ama Cuttyhunk açıklarındaki gemilere tuzak kurmadım hiç,

* Ay Korsanı (mooncusser), tehlikeli sahillerde, ay ışığı olmayan gecelerde faaliyet gösteren bir kara korsanıdır. Meşru deniz fenerlerini ve işaretleri yıkarak başka bir yanıltıcı konumda sahte bir sinyal ateşi yakar ve bir gemi kazasına neden olduktan sonra hayatta kalanları ele geçirip enkazı yağmalar. (İng.) –*çevirmen notu* (ç.n.)

ay ışığı altında kayıp hazineyi aramaktan korkan bir hırsız da değildim. Hiç bu karanlığın peşine düşmedim.

Ama çoğunlukla isimlere bağlı kalmadık. Ayrılırsak birbirimizden zaten çok uzaktık, isimler anlamsızdı. Birlikteyse, kimse yokken insanlar nasıl konuşursa öyle konuşurduk. İsimlerin pek de bir önemi yoktu.

bölüm 2

Osh, kulübemizi etraftan toplayabildiği gemi enkazı parçalarından inşa etmişti; bu gemiler zamanla denizin tabanına yerleşiyor, fırtınalarda parçalanıyor ve bir şekilde adım adım ortadan kayboluyordu.

Evin geri kalanı da benim gibi, bazen kendi küçük koyumuza, bazen de kimsenin istemediği, Cuttyhunk'a gelgitle sürüklenen eşyalardan oluşuyordu.

Kulübenin iskeletini uzun kirişlerden, çatı ve duvarlarını güverte tahtalarından, bacasını kayıp bir buharlı geminin havalandırma borusundan, penceresini lombozdan yapmıştı. Kapımız bir karina parçasıydı. Ocağımız bir ambar kapağı. Masamızsa baş aşağı duran bir gemi çanaklığından ibaretti.

Osh'un topladıkları arasında hiçbir işlevi olmasa da çok sevdiğimiz parçalar da vardı. Bunların en özellikleri gemi başı süsleriydi: uzun dalgalı saçlara sahip iki kadın figürü. Şöminemizin iki yanında durur, gözlerini kırpmadan bizi izlerlerdi. Ayrıca kapımızın üzerinde bembeyaz balina kaburgaları, tepelerinde ise paslanmış bir gemi çanı asılıydı.

Ben de sahil hattında bakınırken payıma düşen ganimetler bulmuştum. Deniz kızı çantaları* ve deniz salyangozu kabukları arasında deniz camı parçaları. Fil desenli, tamamı yosun kaplı, pirinçten bir para klipsi. Bulduğum diğer ıvır zıvırları sakladığım küçük bir dolabı olan, ama artık zamanı takip edemeyen bir banjo saat. Kargalarla ortak bir yönüm daha vardı: yoksulluk içinde bile küçük zenginlikler bulma alışkanlığımız.

Beni kıyıya getiren kayığa ne olduğunu sorduğumda Osh, odun ihtiyacını karşılamak için onu parçaladığını ve ilk kısımda beni sıcak tutmak için yaktığını söylemişti. Uzun bir süre, gerçeği bilmeden önce, kurtardığı onca odunu evimizde kullanmak yerine neden yakmayı tercih ettiğini merak ettim.

Osh, Wash Pond'da ıstakoz avlayıp buz keserek ve resimlerini yazlıkçılara satarak kazandığı parayla çivi, çekiç ve başka ne eksikliği varsa almıştı. Cuttyhunk'in deniz tarafından kil çıkarmış, kayığımızı yükleyip koyumuza taşımıştı. Sonra odun külü ve tuzla karıştırarak kulübeyi rüzgâr ve şiddetli yağmurlara karşı koruyacak şekilde sıvamıştı. Evimizi sağlam ve rahat hâle getirmek için elinden gelen her şeyi yapıyordu.

Büyüyünce ona yardım ederek bunu sürdürmek için elimden geleni yaptım ben de.

Ancak yaptığımız bu ev için birlikte çalışırken bile nereden geldiğimi düşünmekten kendimi alamıyordum. Kim, ben daha tazelik bir goncayken bana bakıp gelgite teslim etmeyi kabullenebilmiş? Neden?..

Sırtlandığım bunca soru, yıllar geçtikçe ağırlaştı sanki. Bu fikre alışmış olsam da, hayatımdan memnun olsam da...

* Köpek balığı embriyolarını koruyan derimsi koruyucu kese. Yumurta kılıfı da denir. -ç.n.

Sadece bilmek istedim. Anlamak istedim. Sırtımdaki bu yükten kurtulmak istedim.



Bazı şeyleri her ayrıntısına kadar biliyordum.

Osh, beni bir gece kıyıya vuran eski bir kayıkta bulunduğunu defalarca anlatmıştı, artık neredeyse ezbere bildiğim bir masal gibiydi. Osh, beni o anda bulmasaydı, yükselen gelgit beni başka bir yere sürükleyecekti. Oysa o gün kahvaltıda balık yemek istediği için birkaç çizgili levrek yakalamak üzere dışarı çıkmıştı.

Kayık neredeyse kullanılamaz durumdaydı, ancak adaya uzanan yolculuğunu sağ salim tamamlamış, daha büyük tekneleri bile mahveden vahşi akıntılara rağmen sağlam kalmayı başarmıştı.

Kayığa yanaştığında Osh'un ne görmeyi umduğunu bilmiyorum, ama muhtemelen oturağa bağlı, gövdeye sızan suyun bir karış üstünde paçavralara sarılı bir bebek görmek olduğunu sanmıyorum.

Osh, ilk tanıştığımız o sabah nasıl birdenbire ağlamayı kestiğimi, şahin görmüş bir fare gibi sustuğumu, gözlerimi ona dikip kırıştırdığımı anlatmıştı.

Burada yaşamak yetişkin bir adam için bile zordu, yine de ne yapacağına karar vermeden önce beni yanına almıştı. Ben de böylece onunla kalmıştım.

Sık sık ben geldikten sonraki ilk günlerin ne zor geçtiğinden bahsederdi. Cuttyhunk pazarında ıstakozları süt için takas ettiğini, bunu küçük bir şişeye doldurduğunu ve deniz suyu püskürten bir istiridyeye kabuğundan nasıl emzik yaptığını anlatırdı. Tuzlu sütü denizden emiyormuşçasına emermişim. Beni

rüzgârın yumuşattığı yelken bezine sarar, pürüzsüz kayalarda biriken yağmur suyunda yıkarmış. Geceleri beni yanına yatırır, birlikte tek vücut uykuya dalarmışız.

Bayan Maggie ve diğerleri benden haberdar olduğunda Osh, başkası aksini kanıtlayana kadar ona ait olduğuma ikna olmuştu.

Bayan Maggie bir süre denemişti. Onu götürmek için değil, demişti. Sadece, kimsenin beni aramadığından emin olmak istiyordu. Belki de beni denize bırakan annem değildi. Belki de annem göğüsleri süttten şişmiş hâlde Buzzards Körfezi boyunca kıyılarda volta atıyordu.

Böylece Bayan Maggie, Narragansett'ten Chilmark'a kadar olan limanlara benim gibi yeni doğmuş bir bebek arayan var mı diye telgraf gönderene kadar posta müdürüne zorbalık etti.

Kendisi de telgraf ulaşamayacak kadar küçük yerlere mektuplar yazıp gönderdi.

Bazılarından hiç yanıt alamadı. Onset'ten, Mattapoisett'ten, hatta en yakınımızdaki Penikese'ten bile.

Cevap yazanlar arasındaysa kayıp bir bebekten haberi olan kimse yoktu.

Ama bu gerçekten önemli değildi.

Cevaplar Bayan Maggie'ye ulaştığında ben zaten Osh'un olmuştum artık. O da benim.



Kayığın neden çoğu hazine ve ıvır zıvırın kıyıya vurduğu Cuttyhunk'a değil de bizim küçük adama vardığı bir muammaydı. Gerçi böyle olmasına sevinmiştim.

Onların topraklarına sürüklenseydim, diğer adalılardan herhangi birinin beni büyüteceğini hayal bile edemezdim. Beni ana karaya, bu kadar denizin ve gökyüzünün olmadığı bir yere göndermeleri çok daha olasıydı. Bu ne utanç verici olurdu. Osh ve ben vahşi bir dünyayla çevriliydik. Ve ben böyle olmasını tercih etmiştim.

Yine de Cuttyhunk'ta sevdiğim birkaç kişi vardı. Onlar da tuhaf bir şekilde beni sevmiş gibi görünüyorlardı. Ancak bana hiç dokunmadılar. Yanıma yaklaşmadılar. Beni uzaktan tanımaktan memnun gibi görünüyorlardı. Bu en başından beri böyleydi, onlardan gördüğüm buydu, o yüzden pek sorgulamadım, ta ki biraz büyüyüp hayatıma dair soruları sormaya başlayana dek.

Bu yolu izleyince peşine düştüğüm sorular bir kapıyı araladı ve yolumu aydınlattı, bu da hayatımı daha net görmeme yardımcı oldu; ama bazen de bu aydınlık yerine gözlerimi kapatmak istedim.



Cuttyhunk'ta benden korkmayan tek kişi Bayan Maggie gibiydi.

Bebekken çoğunlukla hastaydım, çocukluğum da böyle geçti. Böyle zamanlarda yalnız Bayan Maggie gelir; çorba, ekme ve kaynattığı kuşburnulu ısırğan otlu şifa çayından getirirdi. Osh'u ve ondan öncekileri saymazsam –ki genellikle sayardım– Bayan Maggie'ninkiler bana dokunan biricik ellerdi.

Tüm zorlu çalışma koşullarına rağmen elleri bir istiridyenin içi kadar pürüzsüzdü. Nedenini sorduğumda kaşlarını çattı ve ellerinin yumuşaklığını sürüden kırptığı ya da zorlu koşullarda

ölen koyunlardan topladığı yünü eğirip elde ettiği ipliğin lanolinine borçlu olduğunu söyledi. “Ama bu güçlü olmadıkları anlamına gelmez,” dedi onu sorguladığımı düşünmüşçesine.

Sıcak alnıma dokunan elleri deniz lavantası ve nisanı anımsattı. Oysa neredeyse hiç gülümsemez, konuşunca sesinde gizli bir gök gürültüsü açığa çıkardı. Ne yaparsam yapayım, ya da yapmamış olayım, hep bir azar tınısı vardı.

“Bu çorbayı silip süpüreceksin, hepsi bitecek,” diye homurdandı. “Anlaşıldı mı?”

Ben de son damlasına kadar çorbayı içtim: Cuttyhunk'ta kimse Bayan Maggie gibi çorba yapamazdı, sebzeleri adanın en iyisi bahçesinden gelirdi. Güneş, karın üzerinde parlarken fideleri tarh boyunca dikmeye koyulur, son kar eridikten sonra gübre ve deniz çamuruyla geniş bahçeye taşırdı. Patates, kereviz, fasulye, lahana, turp, bezelye, arpa, kavun, soğan, salatalık, domates ve şalgam.

Bana sert konuşsa da ineklerine nazik davranırdı. Cuttyhunk'taki diğer ineklerle aynı yemi yemelerine rağmen, onunkiler adadaki en iyi sütü veriyordu, bu yüzden onun yağı da en iyisiydi. Tavuklarını kadife çiçeği ve arpayla o kadar mutlu ederdi ki, Elizabeth Adaları'ndaki hiçbir tavuk onlar kadar yumurtlamaz ve civciv çıkarmazdı. Bayan Maggie, yumurtalarını takas ettiği un ve yağla, kırk yılda bir yediğim pastadan bile beni daha mutlu eden bir ekmeğe pişirirdi. Onun ekmeği ve çorbası söz konusu olduğunda, hastalanmak bile bir memnuniyet sebebiydi.

“Gerçekten iyi çorba yapıyor,” demişti Osh o gelmeden önce ve gittikten sonra. “Ama sonuçta sadece bir çorba.”

Cesareti başka meseleydi.

Baş ağrılarıyla yatarken, “Sen de hastalanmaktan korkmuyormusun?” diye sorardım.

“Zaten hastalık geçirdim. Ve senden geçsin ya da geçmesin, yine hasta olacağım.”

Bayan Maggie'nin bu huyunu seviyordum. Her şeyi ne basit gösterirdi.